NOVICE
kmetijskih, obertnijskih in narodskih rečí.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

Tečaj XII. V Ljubljani v sredo 7. junia 1854. *List 45.*

Od zložbe (arondiranja) zemljiš.

(Dalje.)

Na drugo vprašanje, ki ga je vis. ministerstvo postavilo, je kmetijska družba odgovorila takole:

„Ker zložba zemljiš ima le v prid biti njih posestnikom, je ne smé nikdar cesarska gosposka naravnost ukazati, ampak sam gospodar ali več gospodarjev, ki jo želé, se imajo oglasiti zatega voljo pri cesarski gosposki, ki jih bo zaslišala in po dotičnih postavah ravnala.

a) Pravico za zložbo zemljiš se oglasiti naj ima vsaki samostojni zemljišni gospodar; tedaj zamorejo taki oglasi do gosposke priti, ali:

1. le od enega gospodarja, ki v dosego zložbe želí zaméno z zemljišem druzega gospodarja, ali:
2. od več deležnikov kakega skupej vživanega zemljiša zoper druge deželnike tiste zemlje, ali
3. od enega ali več gospodarjev samostojnih zemljiš proti druge gospodarje ravno tiste soseske, ki želé, da bi se grunti vsih soseščanov po novi osnovi tako zamenjali, da bi potem vsak svoje zemljiše tako imel, kakor mu je naj bolj pri roki in lepo vkupej.

b) Zaména zemljiš se pa more želeti le proti temu, da so zemljiša, ki se zamenjati imajo, edínega obdelka, to je, njiva z njivo, senožet s senožetjo itd. Tak svet pa, kterega prostor je za kako zidanje namenjen, ali hišni verti, vinogradi, in sploh take zemljiša, na kterih je gospodar zavolj boljšega obdelovanja že posebno veliko stroškov imel, naj bojo izvzeti tako, da jih drug gospodar v zaméno poželeti ne more. Marsiktero zemljiše ima kakšno posebno dobro lego ali ima takošno zemljo, da se kako drugo, čeravno bližnje zemljiše, ž njim primerjati ne more.

c) Če kak gospodar v zložbo svojega zemljiša zaméne z drugim želí, naj se razsodi naj poprej: ali je z zaželjeno zložbo obéma gospodarjema ali vsim gospodarjem vstreženo.

Brez vsakega druzega pogoja naj se uslišijo oglasi za zložbo zemljiš:

1. Če kak gospodar tacega zemljiša, ki ne spada pod izjeme, ki so bile ravno pred pod čerko *b* popisane, želí zaméne z manjšim ali ravno tako velikim ali k večem za 15 odstotkov večjim zemljišem ravno takega obdelovanja in na ravno tistem polju, in ako je očitno, da se s to vzajemno zaméno obéma gospodarjema zemljiša bolj vkup spravijo ali arondirajo. Ako pa je v zaméno zaželjeno zemljiše veliko večje, ali če leží na drugem polju, se nima uslišati oglas za zložbo, ako ni uni gospodar sam pri volji, da se ta zaména zgodí“.

Kmetijska družba je za potrebno spoznala omeniti tega, da naj bi se prevelike zemljiša ne terjale v zaméno z majhnim, čeravno bi se, se vé da doplačalo toliko, kar je večje zemljiše več vredno, zakaj pri takem ravnanju bi se manjši posestva še bolj zmanjšale, majhni kmet bo prejel sicer plačilo, kar je njegovo zemljiše več vredno, pa dnar se kmalo potrosi, zemljica pa je šla rakom žvižgat! Tudi na lego zemlje na ravno tistem polju se mora gledati, ker med poljem in poljem je velik razloček, da se nikomur krivica ne godí.

(Dalje sledí.)

Od gojzdnih požarov.

Iz vsih krajev našega velicega cesarstva in tudi bližnjih deržav se je letos slišalo od pogostnih gojzdnih požarov, ki so vstajali ali iz hudobnega požiga, ali iz nečimernosti delavcov ali druzih ljudí, ali pa iz celò neznanih vzrokov.

Res je, da letošnja silna suša spomladi je dostikrat tega kriva bila, da so gojzdi (šume) se radi vnemali, — pa je tudi res, da večina teh nesreč bi se ne bila pripetila, ako bi ljudjé v gojzdih z ognjem tako nečimerno ne ravnali. Pervo opravilo delavcov je večidel, kadar pridejo v gojzd, kjer imajo delj časa ondi opraviti, da si zanetijo ogenj, pri kterem si kuhajo kosilo, ali se, kadar je mraz, grejejo; na večer grejo domú, pa ne, da bi ogenj pogasili. Dostikrat si pa napravijo ogenj tudi na tacih mestih, kjer je že samo po sebi nevarno, in če le količkaj kak veterček popiha, se lahko vname vnetljiva bližnja suhljad, da je po takem požaru dostikrat škoda silo velika.

Ravno taka je s tistim ognjem, ki si ga pastirji narejajo po gojzdih, ali s tistim, ki ga gospodarji gorskih senožet napravljajo za razširjenje gojzdne košnje ali nepošteno pridobitev gojzdnega sveta.

Če suša ni velika, gojzdni požari večidel kmalo vgasnejo in škoda ni velika, in ker je to ljudém znano, jim ni veliko mar, ako slišijo, da v gojzdu gorí, — češ, bo že nehalo goreti! Ako pa je suša velika, jih o taki nečimernosti zadene škoda velika.

Nekdaj je bila lepa navada, ko je velika suša žugala, da so se po očitnih razglasih ljudjé po deželi opominovali: naj varno ravnajo z ognjem po gojzdih, in so se po oklicih ponavljale kazni, ktere zadenejo tiste, ki se po nemarnosti pregrešé zoper tako prepoved. Gotovo se je s tem dosto škode odvernilo.

Potrebno bi bilo, da bi se ta koristna navada, ob hudi suši svariti ljudstvo po očitnih oklicih, sopet vpeljala; prepričani smo, da bojo gosposke in pametni župani radi to storili, ako jih vradnije, ki se z gojzdnarstvom pečajo, ob pravem času za tak oklic, naprosijo.

Ker je pri gojzdnem oskerbovanju veliko več na tem ležeče, da se škoda odverne, kakor da se že storjena kaznuje, ktera se v nekterih gojzdih celò več popraviti ne dá, bi bilo gotovo dobro in potrebno, da bi se ta navada, ktera je že pred več leti zaspala, o potrebi spet ponavljala, da se ljudjé po deželi svaré pred nečimerno kurjavo v gojzdih. (Mitth. d. Forst. d. öst. Alp.)

Premišljevanje
narave in previdnosti božje v nji.

Poslovenil Mihael Verne.

Semensko zerno.

Vse rastline se rodé iz semena, dasiravno se ga malo malo nalaš vseje, in darisavno ga človeško okó ne vidi. Narava ga sama seje. Zato je marsikakšno seme z lahkimi nitkami operuteno, da ga veter lahko odnese in raztrosi. Nektero seme je majhno, pa vendar dovolj težko, da brez vse ptuje skerbí in pomoči naravnost na zemljo pade. Nektero, ki je ložje in večje, da ga veter lahko raznese, je z nekakšnimi kavlički previdено, s kterimi se terdno derži, da se od svojega pravega kraja preveč ne oddaljša. Še drugo seme je v pružívne ali elastične luščine zaperto, ki ga v dostojno daljnost bersknejo, kakor hitro se jih kakšna živa stvar dotakne, ali kakor hitro se posuší ali namoči. Kar je pa naj čudovitiše, je to, da je narava skerb, drevje saditi, ptičem zročila. Zakaj ptiči sejejo peške v zemljo. Krokarje so ljudjé vidili hraste saditi. S svojim kljunom so luknjo napravili, želod va-njo zavalili, in jo spet z zemljo in z mahom zagernili. Ne smé se pa misliti, da so ptiči pri tem kakšen poseben namen imeli. Le slep nagon jih k temu napravi. Želod zakopljejo, da bi se ž njim redili; želod pa skalí in zraste v veliko drevó. Marsikakšno seme mika ptiče s svojim prijetnim duhom in vkusom, da ga požrejo, semtertje nosijo in poslednjič iz sebe veržejo, da skalí, cvetè in novo seme donese.

Ako bi bilo raztrošenje semena po senožetih in gojzdih le človeški skerbi zročeno, kako puste bi bile senožeti, kako prazni gojzdi! Glej kako spomladi trava in cvetlice iz zemlje rastejo, dasiravno niso ljudjé s svojo pridnostjo njih rasti pospešili.

Pa to ni še vse, kar pri ogledovanju semena čudovitega najdemo. Tudi to je naše pazljivosti vredno, da rastlína, če je še tako velika, in če še toliko prostora obseže, vendar že vsa v majhnem obsežju semenskega zerna skrita leží. Celò hrastovo deblo z vsim svojim perjem, z vsimi vejami in koreninami je že v želodu. Še več — ker obstojnost in ohranjenje vsega rastlinstva večidel iz semena izhaja, ga je Stvarnik tudi dovolj zavaroval. Kako gotovo je pri tistih rastlinah, ki celo leto v zemlji stojé, — cvetje in seme pozimi zavarovano in s terdnimi mrenami prevlečeno! In kako dobro so tiste rastline, ki zime prenesti ne morejo, s svojimi koreninami in s svojim sadom v zemlji zagernjene, dokler jih spomladna toplota spet ne obudí! Nektere semenske zerna so vsred sadú shranjene; nektere tičé v stročju, in nektere so v lesene lupine zaperte. Vsako seme je tako zavarovano, kakor mu je potreba, da doseže svoj namen.

Tako tudi naj manjše dela narave razodevajo Stvarnikovo modrost in dobrotljivošt.

Od davkov, ki si jih ljudjé sami nakladajo.
Pogovor med Anžetom in Blažetom.

1. Tobak.

A. Čudno je, da si ljudjé verh navadnih davkov še sami davke nakladajo, med kterimi precej v pervi versti stojí tobakarstvo. Vém, da v steno bob mečem, če kaj tacega rečem in da si bom sovražtvo tobakarjev na glavo nakopal, tedaj tudi tebe morebiti razžalil, ki ne moreš biti brez lule v ustih. Pa naj bo!

B. Mene ne boš razžalil, ker ti ne verjamem, da bi se mogel tobak med davke šteti, in te poznam, da si pošten človek.

A. Te bom skusil prepričati. Koliko si že star in od kterega leta že piješ tobak?

B. Pet križev že imam na herbtu, tobak pa pijem od 20. leta, tedaj — 30 let.

A. Ali si že kdaj prerajtal, koliko da si že zapil na tobaku?

B. Kaj bom to rajtal? saj tisti krajcar, ki ga dam na dan za tobak, ne more dosto znesti.

A. Ravno tisti krajcar, ki ga vsaki dan daš za tobak, znese že več sto goldinarjev.

B. Pojdi se solit!

A. Poslušaj: Leto ima 365 dní, tedaj daš na leto 365 kr. za tobak, 365 kr. pa storí 6 gold. in 5 krajc.

B. Dete plentaj! saj vendar le veliko znese.

A. Kaj pa še potrebuješ pri tobaku?

B. Koga? pipe in pa klinčikov, da prižigam, pa kdo bo to rajtal: saj jih 200 dobim za krajcar.

A. Ne bo dal, prijatel, kar se kupuje, se mora rajtati — le vzemi, da polovico klinčikov ne užgè, tedaj dobrih pride le sto za krajcar.

B. Presneto natanko znaš rajtati.

A. Ako užgeš pipo na dan 10krat, posmodiš na dan 10 klinčikov, v 10 dnéh za krajcar, v mescu za 3 kr., v letu za 36 kr., v 10 letih za 6 gold., v 30 letih za 18 gold.

B. Kaj ta merčes toliko znese! Tega bi ne bil mislil.

A. Tedaj če še pipo in druge reči vzameš, je letni znesek za tobak 7 gold. Ali pa ne zamudiš kaj pri svojem delu s tim, da pipo trebiš, bašeš, zažigaš in večkrat med tim popravljaš? saj vaše lule niso nikoli opravljene.

B. Ako zamudim pri vsaki pipi kake 3 minute, kdo bo to rajtal!

A. Ravno to ni tako malo, kakor si misliš: 10 pip tobaka na dan piješ, pri eni zamudiš 3 minute, tedaj celi dan 30 minut ali pol ure. Ako delaš delo, ki je vredno vsako uro 2 kr., znese zamuda pri tobaku 1 kr. na dan, in na leto, če se odštejejo prazniki, 5 gold., — 7 in 5 je pa 12 gold. — tedaj na leto zapraviš s tobakom 12 gold. in v 30 letih 360 gold., in če ga boš še 20 let pil, boš v svojem celem življenju s tobakom zapuhal 600 gold. Ali bi to ne bila lepa dota za sina ali za hčer?

B. Sto medvedov! kaj si mi vse vkup spravil!

A. Nič, kakor resnico in scer po naj manji prerajtbi. Kdor ga pa še kaj več spije, kot ti in si dražji tobak kupuje, morebiti celò smodke (cigare), tak pa še veliko več zapravi na tobaku. Ali ne pije tobaka tudi kteri tvojih sinov?

B. Dva sta se ga že tudi navadila, Jurče in Štefanček.

A. Pomisli, to že druzih 24 gold. znese na leto.

B. Jez jima nič ne dam za tobak.

A. Si pa sama vzameta; iz tvojega vendar le gré, zastonj jima ga gotovo nihče ne dá; tvoja škoda je. Zdí se mi, da se tudi vaša mati nekaj pečá s tobakom?

B. Res, da ga rada nosljá, pa bolj skrivaj, ker vé, da se gospodinjam in kuharcam nič kaj dobro ne podá, če jim kapljica od nosa visi; pa bi ji tudi nič rêčí ne smel, scer mi precej pipo očita.

A. To že spet znese 12 gold. Saj se s tobačnico dosto manj ne zapravi, kakor s pipo. Tako zapravite vsi 4 tobakarji v vaši hiši na leto 48 gold. s tobakom. Ali

ni to tedaj velik davk, ki si ga sami nakladate? Ali bi ne bilo bolje, kamor bi se tih 48 gold. obernilo, kakor pa da se tako nepotrebno zapravijo?

B. Po ti tvoji prerajtbi je tobak pri meni res skor veči davk, kakor so pa gosposkini davki, pa brez njega ne morem biti, ložej sem brez kruha, kakor brez tobaka. Če bi človek še tega nedolžnega veselja ne imel, kaj pa imam druzega na svetu!

A. Od tega se hočeva drugo pot pogovoriti, mislim, da se tudi o tem motiš. Janez Jažirk.

O učiteljskih zadévah.

Učiteljska hranilnica.

Iz 22. lista „šolsk. prij.“ povzamemo zastran naprave učiteljskih hranilnic (Schullehrer-Sparkasse) sledeči poziv, ki izvira iz blagega serca. Naj bi ne bil glas vpijočega v puščavi!

Učitelji napravite si učiteljsko hranilnico! Pa posamezne močí so slabe, potegnite vkup in z zjedinjenimi močmí lahko pojde: „Zerno do zerna pogača — kamen do kamena palača“.

Pervo zernice je že vsejano — žlahtni sejavec so znani nar bolji prijatel in oče ljudskih učiteljev, čast. gosp. Sim. Rudmaš, c. k. šolski svetovavec na Koroškem. Oni so spisali knjigo: „Beiträge aus der allgemeinen Unterrichts- und Erziehungslehre zu dem in den k. k. österreichischen Schulen vorgeschriebenen Methodenbuche“, so jo dali letos pri g. Leonu tiskati na svoje troške in so vès denar, ki se bo za to razprodano knjigo nabral, za to odločili, da bi se ž njim revni učitelji in njihovi sinovi podpirali. Lejte! lep začetek učiteljske hranilnice!

Dalje so g. Rudmaš svoj namen javno razglasili in vse prijatle ljudskih šol in ljube mladine serčno naprosili, da bi jih pri tem svojem početju blagovoljno podpirali. In res! milostlj. knezoškof Adalb. Lidmansky so hitro podarili 20 fl., g. Leon 15 fl., g. Liegl 10 fl. in še več druzih gospodov je poslalo vsak po svoji moči. Vsaka trohica se z veselim sercom pri g. Leonu v Celovcu sprejema, in se pri priči v tukajšnjo hranilnico pošilja. Bog daj, da bi istina skoraj narastla,— obresti se bojo obračale na podporo bornih pa pridnih učiteljev!

G. Rudmaš so zraven še tudi obljubili, vsako leto v ta namen kaj v učiteljsko hranilnico plačevati, ako se z božjo pomočjo na noge spravi.

Učitelji po nemških deželah imajo več tacih naprav; ali bi ne bilo dobro in modro, če bi si tudi učitelji slovenskih kronovin vsi vkup napravili eno učiteljsko hranilnico?

Še enkrat toraj: ljubeznjive serca in zjedinjene močí so močne, veliko premorejo, — človek sam je posekan hrast.

Postave za to učiteljsko hranilnico bi se lahko osnovale, — samo to je treba, da g. učitelji vsih slovenskih kronovin po časopisih na znanje dajajo, da je jim za to reč v resnici kej mar.

Ozir po svetu.

Tabor v Skutari.

V Skutarsko taborišče, kjer se zmiraj več angležkih vojakov v rudečih suknjah nabera, zahaja vsaki dan dosti Turkov, ki radovedni gledajo rudečosuknježe, kterih svoje žive dní niso vidili. Izperva so se Turčini enmalo bali za svoje žene in so jih za tega voljo spravili preč od kosarn; zdaj pa je ta strah že zlo prešel in prav prijazni so si eden drugemu. Ker pa se po govorjenju med sabo ne razumejo, si pomagajo z znamnji; vzdignjeni persti jim naznanjajo število tiste rečí, ktere želé; če Angležž hoče imeti kakošne pijače: žganja ali kaj druzega (in v tem je naj večja barantija), nagne glavo nazaj, in votlo roko nastavi na usta: tako se dobro razumejo. Kramarji imajo vedno dober somenj, zakaj vsak, ki pervokrat na Turško pride, misli, da mora imeti za svojo pipo lulico iz ambre, rumene papuče (pantofeljne), kakšno svilno rutico itd. Posebno židov (judov) je tam veliko; carigradski judje so nasledniki tistih judov, ki so nekdaj imeli na Španjskem in Portugaljskem na gromadah sožgani biti in so tedaj pobegnili iz teh dežel na Turško; njih narod se še današnji dan lahko spozna na jeziku, ki ga govoré in je mešanca semiškega jezika in španjskega. Oni prebivajo v posebnem kotu mesta v tesnih ulicah, in so zaničevani, da je joj! Vse tisto psovanja, ki ga mora na Turškem kristjan od Mahomedanca preterpeti, ga mora tukaj tudi jud od kristjana; če je kristjan na Turškem v vicah, je jud popolnoma v peklu; pa vse to prenašajo poterpežljivo.

Turkom dopade, če jim kak Angležž pokaže kakošno smešno podobo od sedanje vojske. Unidan jim je kazal en oficir neko podobo, ki je izrisana v londonskem „Punču“, na kteri je sultan namalan na polomljenem stolu; Angležž in Francoz na videz podpirata stol, da sultan ne pade; če se pa podoba bolj natanko ogleduje, se vidi, da sta le zagrabila sultana in ga v svojih pestéh imata. Niso se je mogli dosto nagledati; pametni Turki so prav dobro zapopadli, kaj pomeni ta podoba, in so si posmehovaje po turški rekli: peki, peki! (to je: dobro, dobro!) Če v sedanji zadregi človek Turke ogleduje, bi mislil, da jim ni nič mar zato, da jim je toliko ptujcov (po njih besedi „psov“) na pomoč prihitelo, — ali „tiha voda je globoka“; tako je menda tudi s tisto zadovoljnostjo, ki jo na videz kažejo pravi Turki. To pa jim posebno ne dopade, da je veliko oficirjev tudi svoje žene sabo pripeljalo; pravijo: gotovo mislijo tukaj ostati, ker so svoje hareme sabo pripeljali“.

Celi dan je somenj tukaj; vse je živo in se raduje prijetnega kraja pod milim nebom, kakoršnega Angleži doma niso vajeni; turški kramarji pa so tudi veseli, ker se jim polne mošnjice ptujcov pridno odperajo.

Novičar iz austrianskih krajev.

Iz Ormuža na Štaj. * 1. dan junija je tukaj šolska mladež (je je na številu 140) vesel praznik slovesno v ta namen obhajala, da bi novo zaročeni presvitli cesar Franc Jožef in mila cesarica Elizabeta dolgo let prav srečno in zdravo vkupej živela in deželane veselnega austrijansbega cesarstva v božjem miru modro vladala. Že zjutrej ob peti uri zadoní nenadoma grom možnarjev. Ob šestih so prečastiti gospod fajmošter Juri Vouk veliko sv. mašo obhajali, pri kteri so otroci pesem: „Pred tabo, božja visokost“, in k Gradualu „cesarsko pesem“ tako lepo péli, da so od veselega glasa pobožne mladeži solze polile vse pričujoče. Po sv. maši smo šli redovno k mestni hiši po národno zastavo, ktero smo s cesarsko pesmijo sprejeli, in od ondod med godbo in med gromom možnarjev veseli šli na odmenjeni kraj. K temu prazničnemu radovanju naše šolske mladosti so posebno naš miloserčni c. k. notár gosp. Franc Vodopivc s svojo dobrotljivo gospó in častiti mestni predstojnik gosp. Matjaš Zajnkovič naj več pripomogli. Vsih druzih dobrotnikov zavoljo pomanjkanja prostora tukaj omenitī ne moremo. Vse skupej pa očitno zahvalimo, da so iz ljubavi do cesarskega prestola in šolske mladosti napravili to hvale vredno slovesnost. Bila je opoldne gostija na Libanji v dvorani gosp. Matjaša Zidariča, marljivega prijatla šolske mladosti in verlega rodoljuba. — Popoldne

so nas c. k. okrožni komisar gosp. Štefan Klančič, naš dobrotljivi predstojnik tukajšne c. k. okrajne sodnije gosp. Bogomir Šmid, in mnogi drugi gospodje častniki in mestljani ormuški s preprijaznim obiskanjem močno razveselili. Vsih napitnic in veselic, ktere smo vzeli iz slovenske „Gerlice“, „Drobtinc“, Ahacelnove zbirke itd. in jih popevali prav židane volje, nam tukej popisati ni mogoče. Samo od gibanc tukej še pristavimo, da so vsim prav dobro teknile.

Od Svetinj poleg Lutomera. Imel sem priložnost v kratkem precej sveta okrožiti, in povsod z veseljem zapaziti, kako lepo polja s svojimi nadepolnimi setvami stojijo. Okol Maribora, Špilfelda, Mureka, Radgone, Lutomera in Ormuža. Ako Bog dá, mora nehotoma dragina zernja se ponižati v veselje milijonov in milijonov ljudí. Toliko žalostnije pa je v vinogradih, posebno tam, kjer je prešeštno leto toča tak hudo gospodarila. Cene domačega vina nikdo ne vé, ker noben za-nj ne bara; k temu so se še judje vrinili in s svojim ogerskim vinom najete kleti v Radgoni napolnili. — Jabelčnice se dobí polnjak za 10 fl. sreb. Sadja bo le malo, nekaj sliv in hrušk, ker so gosence veliko poškodovale. Jančar.

Iz Ljubljane. Žalostno novíco, ki nam je nenadoma došla iz Gradca, imamo danes naznaniti bravcem „Novíc“. Prijatlom domačega slovstva dobroznane Josipine Turnogradske — ni več! Umerla je 1. dan tega mesca v Gradcu, kamor se je iz rojstnega grada (Turna) lani, ko se je z gosp. dr. Toman-om omožila, z ljubljeno svojo materjo, ki se ni mogla od nje ločiti, in dvema bratoma preselila. Zares

Minljivost sladkih zvéz na svet' oznani:
Kak kratko je veselih dní število!

K neki potuhnjeni vročnici so pritisnile ošpice, in mlada gospá, še le 20 let stara in obdarovana s toliko izverstnimi lastnostmi uma in serca, mogla je prezgodaj zapustiti vse, kar ji je ljubo bilo na tem svetu. Nepopisljiva je žalost, ki topí serca vsih njenih, — al tudi Slaveni vsi, kterim je znano bilo iskreno domoljubje njeno, in ki so se radovali nad mičnimi povestnicami, ki jih je v domačem jeziku spisovala nadepolna pisateljca naša, bojo serčno milovali veliko zgubo. — Lahka ji zemljica bila! — Včeraj popoldne so svetli nadvojvoda Joan s svojo rodovino prišli v Ljubljano, kjer so čez noč ostali; danes grejo ogledovaje dela na železnici v Terst.

Novičar iz mnogih krajev.

Iz Berna pišejo ondašnje novíce, da sta bila presvitli cesar in cesarica z neizrečenim veseljem sprejeta. Po dohodu v Berno so se jima poklonili višji vojaški, duhovni in civilni oblastniki, kakor tudi predstojniki mest in kmečkih srenj; župan iz Dijedica je Njih veličastvo nagovoril v slavjanskem jeziku in cešar so mu odgovorili tudi v tem jeziku, rekoč, da jih serčno veselí viditi predstojnike srenj, ki so jim vedno verno vdane bile, in da so prepričani, da kakor oni, bojo tudi potomci njih vsigdar tako ostali. — C. k. ministerstvo je brezcolno vvožnjo pšenice, rèží, koruze in ovsa na Laško do konca t. m. podaljšalo. — Orožje in strelívo se ne smé iz našega cesarstva ne na Rusovsko ne na Turško voziti. — Dunajska banka je naznanila, da mesca maja je znesla nje gotovina v srebru 44 milionov in 490.294 fl., bankanotov pa je bilo med ljudstvom za 280 milionov 978.441 fl.; potem takem se je gotovina v srebru zmanjšala za 82,322 fl., banknoti pa so se pomnožili za 14 mil. 689.981 fl. — Kakor se iz laških in ogerskih časnikov zvé, se razpis nove rekrutirenge ni prav razumel v tem, kakor da bi se ne smel namestnik za rekruta postaviti; namestnika namesto sebe dati, je dovoljeno, kakor popred, le z dnarjem se odkupiti ni tabart pripušeno, da se število potrebnih vojakov po tem ne zmanjša; kar se pa s tem ne zgodí, ako se namestnik namest sebe dá. To razjasnjenje bo gotovo potolažilo stariše, ki so prestrašeni bili slišati, da nikakor ni mogoče sina oprostiti vojaščine. — Za cigane na Ogerskem je nek postava dana, da se morajo useliti na stanovitnih staniših in se poprijeti kmetijstva. — Iz rusovsko-turške vojske se je zvedilo, da so se Rusi po zgubi veliko vojakov in pokončanem predzidju Silistre vmaknili od te terdnjave za toliko nazaj, da jih turške kugle zadeti ne morejo; z naskokom to terdnjavo vzeti, ne bojo več poskusili, ampak z redovno obsedo. — Pri Karakalu je Skenderbeg (grof Ilinski) 30. maja napadel Ruse in vnela se je precej huda bitva, pri kteri je 400 Rusov, 150 pa Turkov padlo, ranjenih je Rusov 18, Turkov pa 150 bilo. — V Moldavo pride še veliko Rusov, tako, da bo število rusovske armade na obéh bregovih Donave zneslo 250.000 vojakov. — 27. maja je bil na Poljskem nov ojster ukaz oklican, po kterem nobeden ne smé nobenega orožja imeti, še lovci za lov ne. — Admiral Lyon je razdjal na Abhasiskem in Čerkeskem primorju vse rusovske terdnjave, ktere so potem Abhasji in Čerkesi v posest vzeli. — Turki so po odhodu Rusov posedli celo malo Valahijo noter do reke Alute. — V terdnjavo Sofijo pride 10.000 Turkov; pri Belgradčiku se bo vstavil oddelk turške armade, ako bi kadaj treba bilo, jo v Serbijo poslati. — Te dní je bilo med serbsko armado tistih 10.000 pušk razdeljenih, ki jih je Jafrem Nenadovič leta 1848 iz rusovskih fabrik v Karagujevac pripeljal; stare puške pa je prejela narodna straža, ki je dosihmal še brez orožja bila. — Kneza Moldave in Valahije bivata zdej v Badenskih toplicah blizo Dunaja. — Od Gustavsverna še ni nič znanega. — Pirej so obsedli francozki in angležki vojaki. — Tudi angležki poročnik lord Redcliffe je iz Carigrada domú poklican; njegov naslednik še ni znan; vsa oblast je tedaj zdaj izročena francozkemu maršalu St. Arnaud-u, ki je bil unidan enoglasno za višjega poveljnika zedinjenih armad na Turškem izvoljen. — 2. dan t. m. je šlo poslednje pismo austrianske vlade iz Dunaja v Petrograd do cara Nikolaja, v kterem ona zadnjikrat terja, naj rusovska armada zapustí Moldavo in Valahijo in vse turške dežele; ravno tako pismo je šlo nek tudi iz Berolina od pruske vlade do cara rusovskega.

☞ Oglašeno djelo:

„Liek za ženu objestnu“

od J. M. Špor-a

neizdaje se putem predplate — kao što bi to u „Novícah“ kazano — jer je put otaj nevriedniem nastojanjem, i — da pravedni budemo — upravo bezobrazniem postupanjem njekojieh našieh hrvatskieh pisác previše ozloglašen. Štono se tiem obznanjuje.

Stan kursa na Dunaji 3. junia 1854.

Obligacije deržavnega dolga	5 %	86 3/8 fl.	Esterhaz. srečke po 40 fl.	87 3/4 fl.
	4 1/2 „	75 7/8 „	Windišgrac. „ „ 20 „	29 1/4 „
	4 „	69 „	Waldštein. „ „ 20 „	29 3/4 „
	3 „	56 „	Keglevičeve „ „ 10 „	10 1/8 „
	2 1/2 „	43 „	Cesarski cekini	6 fl. 18
Oblig. 5% od leta 1851 B		106 „	Napoleondor (20 frankov)	10 fl. 40
Oblig. zemljiš. odkupa 5%		83 1/2 „	Suverendor	18 fl. 20
Zajemi od leta 1834 . .		227 „	Pruski Fridrihsdor . . .	11 fl. 20
„ „ 1839 . .		122 „	Nadavk (agio) srebra:	
„ „ 1854 . .		91 1/8 „	na 100 fl.	34 3/4 fl.

Loterijne srečke:

na Dunaju v Gradcu } 3. junia 1854: **63. 28. 69. 53. 71.** **17. 64. 27. 14. 37.**

Prihodnje srečkanje bo na Dunaju in v Gradcu 14. junia 1854.

Odgovorni vrednik: *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik: *Jožef Blaznik.*